

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/277/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014201900
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014201900.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie so sídlom Tulčík č. 310, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova č. 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 27. augusta 2014, č. 7063/2014-1.10 (12/2014-rozkl.), o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. septembra 2015, č.k. 1S 245/2014-67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. septembra 2015, č.k. 1S 245/2014-67, z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 10. septembra 2015, č.k. 1S 245/2014-67, podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného dňa 27. augusta 2014, č. 7063/2014-1.10 (12/2014-rozkl.), ktorým zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody č. 4313/2014-2.3 zo dňa 6. júna 2014, ktorým Roľníckemu družstvu Látka, ako príslušný orgán štátnej správy, podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ustanovenia § 65 ods. 1 písm. h/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o ochrane prírody a krajiny“), v súlade s ustanovením § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, povolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, t.j. povolilo usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri RD Látka, držať ho a prepravovať. „Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12

zákona"

1. Odstrel možno zrealizovať od 01.06.2014 do 30.11.2014 poslieďkou a postriežkou na lokalite Palestína, Málíkovo (k.ú. J.) alebo do 15.12.2014 postriežkou na uvedených lokalitách.
2. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.
3. Odstrelu nebude predchádzať vnadenie mäsitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočíšny materiál v súlade s článkom 23 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov určených pre ľudskú spotrebu v platnom znení.
4. Plánovaný čas lovu bude vopred oznámený ministerstvom poverenej osobe - Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky - Správe CHKO Poľana (ďalej len „kontaktná osoba“).
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený kontaktnej osobe s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
6. Do príchodu zamestnanca kontaktnej osoby bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba). Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg. Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom.
7. Žiadateľ umožní zamestnancovi kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) a zubu z usmrteného jedinca na účely analýz.
8. Formulár „Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého“ s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na ministerstvo do dvoch týždňov od realizácie usmrtenia.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že dňa 5. februára 2014 doručil žiadateľ Roľnícke družstvo Látky žalovanému žiadosť o povolenie výnimky zo zákazov v ustanovení § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny spočívajúcej v usmrtení jedného jedinca medveďa hnedého v roku 2014. Svoju žiadosť žiadateľ odôvodnil prevenciou závažných škôd a ohrození bezpečnosti a zdravia obyvateľov. Žalovaný vyzval listom zo dňa 6. februára 2014, č. 4313/2014-2.3, žiadateľa o doplnenie žiadosti, ktorý tak učinil listom zo dňa 24. februára 2014.

K predloženej žiadosti žiadateľa a stanovenie podmienok na povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočích - medveďa hnedého v roku 2014 sa vyjadrila Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“), ktorá odporučila povoliť usmrtenie jedného medveďa hnedého v predmetnom revíri vzhľadom na pretrvávajúce ohrozovanie zdravia a bezpečnosti obyvateľov žijúcich v okolí revíru, resp. navštevujúcich revír z pracovných dôvodov, resp. z dôvodu rekreácie.

Krajský súd ďalej zistil, že prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 6. júna 2014, č. 4313/2014-2.3, žalovaný v zmysle § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody a krajiny povolil výnimku zo zákazov ustanovených v ustanovení § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ zákona o ochrane prírody a žiadateľovi povolil usmrtiť - odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri RD Látky, držať ho a prepravovať, pričom stanovil podmienky realizácie výnimky v zmysle § 82 ods. 12 citovaného zákona. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že populácia medveďa hnedého v predmetnom revíri nie je ohrozená, naopak všetko nasvedčuje tomu, že tento chránený druh živočích v tomto revíri prosperuje a jeho populácia narastá. Žalovaný sa zaoberal aj možnosťou odchyty medveďov a ich prípadného umiestnenia v ZOO alebo iných lokalít, pričom všetky ZOO v Slovenskej a Českej republike buď medvede nechovajú, alebo majú plný stav a premiestňovaním medveďov, ktoré sú navyknuté hľadať potravu pri ľudských obydlíach do iných lokalít, by sa problém preniesol do inej lokality.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca rozklad, ktorý bol rozhodnutím žalovaného zo dňa 27. augusta 2014, č. 7063/2014-1.10 (12/2014-rozkl.), zamietnutý a bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie o povolení výnimky na odstrel medveďa hnedého.

Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutia ako i postup správnych orgánov je v

súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny ako i správnym poriadkom.

Vo vzťahu k žalobným námietkam žalobcu tieto krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné, pričom uviedol, že Inštrukcia pre vytváranie plánov pre manažment veľkých šeliem na úrovni populácie upravuje také opatrenia, ktoré presahujú rámce jednotlivého správneho konania o povolení výnimky, keďže rozhodnutím vydávaným v takomto konaní nie je možné suplovať úlohy orgánov verejnej správy spočívajúce v spracovávaní a schvaľovaní dokumentov koncepčného charakteru, ale možno ním len určovať práva a povinnosti vzťahujúce sa v konaní na konkrétne fyzické a právnické osoby. Okrem toho poukázal aj na skutočnosť, že Smernica o biotopoch nevyžaduje od členských štátov, aby mali schválené plány pre manažment veľkých šeliem. Podľa článku 6 ods. 1 Smernice o biotopoch sa vyžaduje od členských štátov prijatie manažmentových plánov len pre osobitné územia ochrany, ktoré sú súčasťou sústavy Natura 2000, a to aj len v prípade potreby.

K námietke žalobcu o tom, že nezohľadnil článok 3 ods. 1 Smernice o biotopoch uviedol, že v správnom konaní sa konanie o výnimke týkalo „druhovej ochrany“ upravenej v druhej hlave, druhej časti zákona o ochrane prírody a krajiny, v ktorej sú už prebraté príslušné články 12 a 16 Smernice o biotopoch. Článok 3 ods. 1 Smernice o biotopoch sa týka „územnej ochrany“, ktorá zahŕňa ochranu prírodných biotopov, ktorými sa v zmysle § 2 ods. 2 písm. s/ zákona rozumie suchozemské alebo vodné územie prírodného alebo poloprírodného charakteru.

K námietke žalobcu o absencii uspokojivej odpovede v odôvodnení rozhodnutí na otázku, aké skutočnosti zistené v konaní odôvodňujú predpoklad, že udelenie výnimky je spôsobilé viesť k dosiahnutiu sledovaného cieľa za situácie, keď dôvody synantropizácie existujúce pred udelením výnimky sa udelením výnimky nezmenia, ani nezredukujú uviedol, že žalovaný si vo veci podanej žiadosti vyžiadal odborné stanovisko ŠOP SR, ktorá konštatovala opakovaný pohyb medveďov v intraviláne obce Látka a v kontaktnej zóne strety medveďov s miestnymi obyvateľmi, ktoré si vyžiadali následné uplatnenie preventívneho opatrenia ako bolo plašenie pyrotechnikov.

Krajský súd záverom skonštatoval, že obe rozhodnutia žalovaného sú dostatočným spôsobom odôvodnené, vychádzajú zo spoľahlivo zisteného stavu veci, pričom správne orgány v konaní správne aplikovali príslušné ustanovenia zákona o ochrane prírody, ako aj správneho poriadku.

Pre úplnosť krajský súd uviedol, že dňa 9. októbra 2014 došlo k realizácii predmetnej výnimky (usmrteniu medveďa hnedého v roku 2014 v rámci regulácie početnosti na základe rozhodnutia žalovaného č. 4313/2014-2.3.).

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Skutkové závery ako i právne názory krajského súdu prezentované v odôvodnení rozhodnutia nepovažuje za správne zodpovedajúce obsahu a zmyslu ustanovení právnych predpisov slovenského právneho poriadku, ani komunitárneho práva. Žalobca poukazoval na to, že správne orgány nezohľadnili skutočnosť, že predmetný poľovný revír sa nachádza v blízkosti územia SKUEV0315 Poľana, pričom tento jeho argument smeroval k nesprávnej aplikácii článku 3 ods. 1 Smernice o biotopoch. Citoval článok 3 ods. 1 Smernice ako i ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, pričom mal za to, že zmyslom vytvorenia sústavy NATURA 2000 je zabezpečiť priaznivý stav ochrany prírodných biotopov a priaznivý stav ochrany druhov európskeho významu. Vyjadril názor, že pokiaľ je určité územie zaradené do sústavy NATURA 2000, zmyslom a cieľom tohto zaradenia je zabezpečiť, o. i.

priaznivý stav druhov, pre ochranu ktorých je toto územie do tejto sústavy zaradené. Z internetovej stránky ŠOP SR v časti „Lokality Natura 2000“, vyplýva, že v území európskeho významu Poľana je medzi druhy, ktoré sú predmetom ochrany, zaradený aj medveď hnedý a preto zastával názor, že bolo povinnosťou správnych orgánov skúmať, či nemožno vylúčiť strety medveďa hnedého s obyvateľmi v území, ktoré bolo vyhlásené za chránené s cieľom dosiahnuť priaznivý stav ochrany tohto chráneného živočícha v jeho prirodzenom biotope, je dôvod na udelenie výnimky. Ďalej vytkol prvostupňovému súdu, že sa nijakým spôsobom nevyrovnal ani s ďalšou zásadnou námietkou žalobcu, ktorou je nepreukázanie toho, akým spôsobom za neexistencie akýchkoľvek preventívnych opatrení by mohla udelená výnimka viesť k naplneniu sledovaného cieľa.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná žalobcovi náhradu trov konania.

3.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

4.

Podľa ustanovenia § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) účinný od 01.07.2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 492 [Komentár WK] [Sprievodca] [DS]

(1) Konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(2) Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 250ja ods. 2 OSP v spojení s ustanovením § 492 ods. 2 SSP a dospel k záveru, že konanie je potrebné zastaviť.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa ustanovenia § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa ustanovenia § 104 ods. 1 OSP veta prvá, ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa ustanovenia § 82 ods. 9 písm. a/ zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa ustanovenia § 89 ods. 3 písm. b/ citovaného zákona, rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

5.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na uvedené zákonné ustanovenia ako aj stanovisko správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.

V danej veci bol napadnutým rozhodnutím povolený odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri RD Látky od 01.06.2014 do 30.11.2014 poslieďkou a postriežkou na lokalite Palestína, Málíkovo (k.ú. J.) alebo do 15.12.2014 postriežkou na uvedených lokalitách. Čas, do ktorého bola povolená realizácia výnimky na odstrel medveďa hnedého v uvedenom poľovnom revíri uplynul už v čase rozhodovania krajského súdu (30. novembra 2014, resp. 15. decembra 2014).

Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje.

V čase rozhodovania súdu prvého stupňa už uplynul čas, na ktorý bola povolená výnimka preskúvaným rozhodnutím žalovaného. V dôsledku toho žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu stratilo platnosť (uplynutím času, na ktorý bolo vydané), preto sa ani nemôže jednať o rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo, ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. To znamená, že v čase súdneho prieskumu už neexistovalo rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa piatej časti druhej hlavy OSP preto splnené neboli. Súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré zo zákona stratilo platnosť zamietol.

Tento názor, je v súlade s názorom Ústavného súdu SR prezentovanom v uznesení sp.zn. III. ÚS 502/2015, v ktorom ústavný súd vyjadril, že „Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná.“

Odvolací súd preto podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. h/ OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa ustanovenia § 104 OSP zastavil, lebo konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je

nedostatok právomoci súdu na preskúmanie neexistujúceho rozhodnutia.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 246c OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a s ustanovením § 146 ods. 1 písm. c/ OSP. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené a u žiadneho z účastníkov nezistil zákonný nárok na ich náhradu.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.